

Alexandra Václavíková
UČO: 462353

Kolektívna pamäť a kultúrna identita

Jana Assman sa venuje teóriám kultúrnej a kolektívnej pamäte, vyvinutými sociológmi Maurice Halbwachs a Aby Warburg. Ich prístup sa odlišuje od iných v tom, že diskurz kolektívnych vedomostí presúvajú z biologického rámca do kultúrneho. Človek patrí do určitej kultúry a spoločnosti naprieč generáciám vďaka socializácii a zvykom. Podľa Nietzscheho si ľudia musia hľadať prostriedky, ktorými si zachovajú svoju povahu skrz tieto generácie. Riešenie ponúka kultúrna pamäť, teda vedomosti, ktoré riadia chovanie a skúsenosti spoločnosti. Kultúrnu pamäť Assman odlišuje od a) každodennej - nemá kultúrne rysy, a b) od vedy - vzťahuje sa ku kolektívnemu seba-obrazu a tak nemá znaky pamäte. Čo sa týka rozdielu komunikatívnej a kultúrnej pamäte, prvá zahŕňa variácie kolektívnej pamäte, ktoré sú založené na každodennej komunikácii. Prostredníctvom nej si každý vytvára pamäť, ktorá sa vzťahuje k určitej skupine. Každá pamäť sa utvára pri komunikácii s ostatnými ľuďmi, ktorí tiež patria do rôznych skupín, zdieľajúce spoločný obraz svojej minulosti. Z najdôležitejších rysov komunikatívnej pamäte je jej limitovaný časový obzor. Assman sa vyhradzuje proti Halbwachsovmu predpokladu o tom, že v objektivizovanej kultúre sa strácajú skupinové vzťahy a *mémoire collective* sa mení v *histoire*. V kontexte objektivizovanej kultúry a organizovanej komunikácie existuje spojenie k skupinám a ich identite. A zatiaľ čo komunikatívnu pamäť charakterizuje blízkosť ku každodennosti, pri kultúrnej je to naopak. Je jej vzdialená a má stály bod, ktorý sa nemení. Stále body sú osudové udalosti minulosti, ktoré sú v pamäti udržiavané pomocou kultúrnych formácií (texty, monumenty...) a inštitucionálnej komunikácie (recitácie, prax...). Assmanovi ešte uvádzajú 6 bodov, ktoré charakterizujú kultúrnu pamäť: relácia k skupine, schopnosť rekonštrukcie, utváranie, organizácia, záväznosť a reflexivita. Koncept tejto pamäte zahŕňa súbor znovu použiteľných textov, obrazov a rituálov špecifických pre rôznu spoločnosť v rôznych časoch. Na základe zdieľaných vedomostí si každá skupina zakladá vlastnú uvedomelosť jej jednoty a špecifickosti. Obsah týchto znalostí je u každej kultúry, epochy, aj organizácie iný.